



**NÄIN  
YRITYKSET  
HYÖTYVÄT  
AMMATTITAITO-  
KILPAILUISTA**

MISTÄ **HYVÄ**  
**YHTEISTYÖ**  
RAKENTUU?

**MITÄ KILPAILU-  
TOIMINTA ANTAA  
OPPILAITOKSILLE?**

# MIKSI AMMATTI- TAITOKILPAILUIHIN KANNATTAA PANOSTAA, SEIJA RASKU?

Ammattitaitokilpailut kasvattavat ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja arvostusta. Kaikki näkevät kilpailuiden avulla, millaisiin ammatteihin ammattikoulutuksesta valmistuu ja millaista osaamista ja uramahdollisuuksia ammatillisen tutkinnon suorittaneilla on. Samalla kilpailutoiminta kehittää ammatillista koulutusta, ja kilpailut ovat myös hyvä tapa nostaa esiin ammatillisen koulutuksen uudistuksia.

Kilpailut eivät voi olla työelämälähtöiset ilman yritysten kumppanuutta. Oppilaitosten kannattaa kuulostella työpaikkojen tarpeita herkällä korvalla ja lähteä rakentamaan kumppanuutta, jossa kumpikin osapuoli hyötyy ja voittaa.



Kilpailujen kautta myös yritysten henkilöstön osaaminen kehittyy ja yrityksiin saadaan uusia toimintatapoja. Kannattaa miettiä, mitä yhdessä voitaisiin saada aikaan.

*Seija Rasku on Skills Finlandin hallituksen puheenjohtaja ja ammatillisen koulutuksen vastuualueen opetusneuvos opetus- ja kulttuuriministeriössä.*

## AMMATTITAITOKILPAILUT LUKUINA

**Taitaja** – SM-kilpailu ammatillisen koulutuksen opiskelijoille, **TaitajaPLUS** – SM-kilpailu erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille ja **Taitaja9** – yläkoululaisten kädentaitokilpailu

- 450 kilpailijaa • 99 200 kävijää
- 424 yhteistyökumppania, rahallinen arvo 2,3 miljoonaa euroa

*Luvut ovat Taitaja2017-kilpailusta.*

**WorldSkills** – nuorten ammattitaidon MM-kilpailu

- 1 255 kilpailijaa yhteensä 58 eri maasta
- 27 kilpailijaa ja 24 eksperttiä Suomesta
- 125 000 kävijää
- 23 suomalaista oppilaitosta
- 82 Suomen joukkueen yhteistyökumppania

*Luvut ovat WorldSkills Abu Dhabi 2017 -kilpailusta.*

**EuroSkills** – nuorten ammattitaidon EM-kilpailu

- 480 kilpailijaa yhteensä 28 eri maasta
- 30 kilpailijaa ja 26 eksperttiä Suomesta
- 75 000 kävijää
- 25 suomalaista oppilaitosta
- 30 Suomen joukkueen yhteistyökumppania

*Luvut ovat EuroSkills Gothenburg 2016 -kilpailusta.*

**Abilympics** – erityistä tukea tarvitsevien ammattitaidon MM-kilpailu

- 650 kilpailijaa yhteensä 35 eri maasta
- 9 kilpailijaa, 10 valmentajaa ja 5 tuomaria Suomesta
- 60 000 kävijää
- 132 yhteistyökumppania
- 4 suomalaista oppilaitosta

*Luvut ovat Abilympics Bordeaux 2016 -kilpailusta.*

# MITEN YRITYS HYÖTYY AMMATTITAITO- KILPAILUISTA, KIM HOLM?

Festo Didactic on ollut mukana ammattitaitokilpailutoiminnassa vuodesta 1991 lähtien. Yritys on WorldSkills-kilpailun Global Industry Partner ja tukee maita, jotka haluavat osallistua kilpailuun mekatroniikkalajissa. Suomalainen tytäryhtiö Festo Oy on ollut mukana Taitaja- ja Taitaja9-kilpailuissa 90-luvulta lähtien. Miksi ihmeessä?

– Näin yritys saa yhteyden ammatilliseen koulutukseen neutraalilla tavalla ja pääsee mukaan kehittämään opetusta. Saamme myös testattua laitteitamme opiskelijoilla. Samalla kilpailutoiminta on hieno rekrytointikanava. Olemme palkanneet kilpailijoita suoraan töihin monissa maissa, kertoo Festo Didacticin Pohjois-Euroopan ja Itä-Afrikan aluepäällikkö **Kim Holm**.

## REKRYTOINTIA ILMAN KULUJA

Holmin mielestä ammattitaitokilpailut ovat yrityksille loistava väylä löytää työntekijöitä.

– Kilpailuissa on opiskelijoiden kerma. Esimerkiksi Taitaja-kilpailussa voi olla Suomen parhaat kuusi sähköasentajaa, jotka pystyvät työskentelemään paineen alla, kun yleisö kommentoi vieressä. Kilpailussa voi rekrytoida työntekijöitä ilman rekrytointikuluja.

Festo Didactic on emoyhtiö Festo AG:n koulutusyhtiö ja sillä on siksi vankka linkki ammattitaitokilpailutoimintaan. Pitkän yhteistyön aikana Festo on toimittanut kilpailuihin laitteita, taannut niille laitetuen, konsultoinut kilpailujen järjestämistä, tuonut mukaan omia asiakkaitaan ja festolaiset ovat toimineet eksperteinä erityisesti mekatroniikkalajissa.

Holmin oma haave on viedä Skills-kilpailut myös Afrikkaan, jossa hän tekee nykyään paljon töitä.

– **Uskon, että kilpailun avulla voi nostaa monien alojen profiilia ja ammattikuntien arvostusta, aivan kuten Suomessa ja muissakin maissa.**



# EMME OLISI TÄSSÄ ILMAN KILPAILU- TAUSTAA

**Yrittäjä Mikko Hietala löysi Emeliina Papinniemen henkilökuntaansa Taitaja-kilpailuista. Kilpailutoiminta on Hietalan mielestä erinomainen rekrytointikanava yrityksille.**

Yrittäjä Mikko Hietala ei säästele sanojaan, kun hän kehuu ammattitaitokilpailutoimintaa. Kii-reisen yrittäjän puhelin soi ja työpäivät kestävät välillä kellon ympäri, mutta silti hän haluaa olla mukana kilpailutoiminnassa.

– En istuisi tässä penkissä, eikä minulla varmasti olisi omaa yritystä ilman kilpailutaustaa, yrittäjä **Mikko Hietala** toteaa.

Japanin WorldSkills-kilpailuun osallistuminen 2007 poiki Hietalalle työpaikan. Vuonna 2012 Hietala osti nykyisen MBakeryn leipomo- ja kahvilatilan tuttavalta, jonka hän oli oppinut tuntemaan kilpailujen kautta. Sittemmin yritys on kasvanut ja menestynyt.

– On ongelma, ettei sitä nuorena opiskelijana tajua, mitä kaikkia ovia kilpailutoiminta voi avata.

Kilpailemisen jälkeen Hietalan ammattitaito on kasvanut Taitaja-tuomarina.

Tuomaroidessaan kolmansiä Taitaja-kilpailu- jaan Turussa keväällä 2015 Hietala tiesi, että hän tarvitsee MBakeryyn konditoriatuotteiden koristeiden vastaavan. Imatralainen **Emeliina Papinniemi** oli taitava ja vaikutti persoonalta, joka sopisi MBakeryn tiimiin.

– Kilpailuissa on helppo nähdä, mitä opiskelija osaa. Kilpailut ovat erinomainen rekrytointi-kanava, Hietala sanoo.



## VAKITYÖ OLI PARAS PALKINTO

Papinniemi sai toisenkin työtarjouksen, mutta valitsi MBakeryn. Pysyvä työpaikka on hänestä huikea ansio kilpailemisesta.

– Ei ole itsestään selvää, että saa työpaikan valmistumisen jälkeen, hän toteaa.

Papinniemi kilpaili myös Suomen kokkimaa- joukkueessa kokkiolympialaisissa syksyllä 2016 ja sijoittui hopealle. Mikko Hietala oli mukana valmentamassa Emeliinaa WorldSkills Abu Dhabi 2017 -kilpailuun. Emeliina saavutti kilpailussa oman lajinsa kultamitalin ja Suomen joukkueen parhaat pisteet. MBakery hyödyntää huipputa- son kondiittoriaan myös markkinoinnissa.

– Joka tapauksessa MBakery hyötty Emeliinan ammattitaidosta, Hietala sanoo.

### Teija Ripattila, huippuvalmennuspäällikkö, Skills Finland ry

*“MBakery on loistava esimerkki siitä, miten yritys satsaa osaamisen kehittämiseen. Haluatko sinä yritykseesi maailmanluokan huippuosaa- mista? Lähde mukaan ammattitaitokilpailutoi- mintaan. Yritys voi lähettää kilpailuihin oman työntekijänsä ekspertiksi tai kansallisten karsin- tojen kautta kilpailijaksi. Ota yhteyttä!”*





## MIKKO HIETALA

- Leipomo-kahvila MBakeryn perustaja ja toimitusjohtaja. Brändillä on 42 työntekijää.
- Leipuri-kondiittori ja elintarviketekniikan insinööri.
- WorldSkills-kilpailija Japanissa 2007, Taitaja-tuomari Oulussa 2010, Jyväskylässä 2012 ja Turussa 2015.

## EMELIINA PAPINNIEMI

- Vastaa MBakeryn jäätelöiden ja koristeiden valmistuksesta.
- Leipuri-kondiittori, opiskelee oppisopimuksella kondiittorin ammattitutkintoa.
- Kondiittorisarjan voittaja, Taitaja2015, Taitajien Taitaja 2015.
- Kultaa kondiittorilajissa, WorldSkills Abu Dhabi 2017

# ONNISTUNEEN YHTEISTYÖN AVAINSANAT

Onnistunut yhteistyö antaa usein paljon enemmän kuin ennalta arvasi.

## Ammattitaito

Ammattitaitokilpailut kehittävät opiskelijan, opettajan ja yrityksen henkilöstön ammattitaitoa. Kun kaikki antavat oman panoksensa, kaikki oppivat.

## Eteenpäin

Yhdessä tekeminen vie eteenpäin, vaikka osapuolten päämäärät olisivatkin erilaiset.

## Globaali näkökulma

Matka WorldSkills-, EuroSkills- tai Abilympics-kilpailuun antaa omasta alasta globaalin näkökulman ja voi laajentaa yhteistyön aivan uudelle tasolle.

## Henkilöstökoulutus

Ammattitaitokilpailuihin osallistuminen päivittää henkilöstön tiedot ja taidot. Miten teillä hyödynnetään uusia oppeja ja jaetaan osaamista?

## Innostus

Kisoissa innostus näkyy ja tuntuu.

## Jatkuvuus

Pitkäjänteinen yhteistyö tuottaa parhaan tuloksen.

## Kontaktit

Kilpailuissa luodaan uusia kontakteja ja vahvistetaan vanhoja.

## Motivaatio

Kaikkia kilpailujen parissa toimivia yhdistää motivaatio kehittää omaa osaamistaan.

## Näkyvyys

Ammattitaitokilpailuihin osallistuminen on myönteistä näkyvyyttä ja keino kohdata yhteistyötahoja neutraalissa tilanteessa.

## Onnistuminen

Vakiintunut kilpailutoiminta tarjoaa hyvät puitteet yhteistyön onnistumiselle.

## Paineensieto

Kilpailussa yritykset näkevät, kuinka potentiaaliset työntekijät toimivat paineen alla.

## Rekrytointi

Kilpailut ovat toimiva rekrytointikanava ilman perinteisiä rekrytointikuluja.

## Työelämälähtöisyys

Kilpailuissa työelämä ja koulutus kohtaavat luontevalla tavalla.

## Uudistuminen

Kilpailut ovat oivallisia paikkoja tavata ihmisiä myös oman toimialan ulkopuolelta ja saada näin uusia näkökulmia.

## Verkostoituminen

Kilpailut ovat luonteva paikka verkostoitua kotimaassa ja kansainvälisesti. Verkostosta löytyy aina ammatillista tukea.

## Ystävyys

Yhdessä tekeminen luo ystävyysuhteita, jotka kestävät.

## Älä

Älä ohita elämäsi mahdollisuutta päästä parhaiden joukkoon!

# MITEN YRITYSYHTEISTYÖ SUJUU?

## **Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (Pkky) suunnittelujohtaja Anne Karppinen kertoo, kuinka yrityksiä kannattaa houkuttaa mukaan ammattitaitokilpailuihin.**

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä on järjestänyt Taitaja-kilpailun kahdesti ja saanut mukaan ison joukon yritys yhteistyökumppaneita. Pääyhteistyökumppaneita on ollut kilpailuissa yhteensä kolmisenkymmentä, kaiken kaikkiaan kumppaneita on ollut lähes neljäsataa.

– Olemme lähestyneet yrityksiä aina tarjoamalla räätälöitävää yhteistyötä tietyn konseptin puitteissa. Panos-tuotossuhteen on oltava tasapainossa. Yritykset saavat omia tuotteitaan, palveluitaan sekä nimeään esille ja tekevät itseään tykö opettajille ja tuleville työntekijöille, eli opiskelijoille, Taitaja2007- ja Taitaja2013-kilpailujohtaja ja Pkky:n suunnittelujohtaja Anne Karppinen kertoo.

Yhden yrityksen kohdalla yhteistyö on ollut tuomarointia, toisen kohdalla koneita, laitteita ja materiaalia kilpailuun ja kolmannen kohdalla rahoitusta tai muuta yhteistyötä.

Vastikkeettomasti Pkky ei pyydä yrityksiä mukaan, eikä sponsorointi-sana ole käytössä ollenkaan.

– Emme ole lähteneet hakemaan yhteistyökumppaneita myöskään yhteiskuntavastuukärjellä. Yritykset hoitavat kyllä yhteiskuntavastuunsa maksamalla veroja ja työllistämällä ihmisiä. Kilpailutoiminnassa täytyy olla kyse nimenomaan yhteistyöstä, jossa kaikki osapuolet hyötyvät.

Yritykset ovat olleet mielissään siitä, että opettajat lähestyvät yhteistyön tiimoilta.

## **Pekka Matikainen, Taitaja-päällikkö, Skills Finland ry**

*”Pitkäaikaiset kumppanit sekä kumppanien määrän ja kumppanuuksien arvon kasvu on paras osoitus siitä, että Taitaja toimii. Koko Taitaja-verkosto on sitoutunut yhteistyöhön ja molemminpuolisen hyödyn tavoitteluun.”*



# NÄIN SUJUU KILPAILIJOIDEN TREENAUS

Seurasimme viherrakennuslajin EuroSkills-kilpailijoiden treenipäivää Espoossa kuukautta ennen kilpailua.

## 11.15

Oulun seudun ammattiopistosta valmistunut **Jani Kinnunen** ja Omnian ammattiopistosta valmistunut **Oscar Lepistö** aloittavat treeni-päivän ja ennakkotehtävän mukaisen alueen rakentamisen valmentajansa, lehtori **Thomas Vaseniuksen** kanssa Omniassa. Kilpailijat mittaavat tasolaserilla, mille tasolle muuri tulee rakentaa. Kinnunen on lähtenyt kotoa Oulusta jo kello 5.50, mutta lento Helsinkiin oli myöhässä ja laskeutui Helsinki-Vantaalle vasta kello 10.10. Lepistö haki hänet lentokentältä.

## 12.45

Lepistö ja Kinnunen ovat saaneet asennushiekkapohjan tasoitettua juntalla ja muurin pohjakiekon valmiiksi. On lyhyen lounastauon aika.

Viimeisen kuukauden kilpailijat treenaavat 5–6 päivää viikossa; Espoossa Vaseniuksen kanssa ja Oulussa toisen valmentajansa Ismo Lindrothin johdolla. Kinnunen on töissä Lindrothin Lapin Ympäristösuunnittelu Oy:ssä. Lepistö on töissä espoolaisessa Lepistö & Sons -perheyri-tyksessä. Molempien työnantajat ovat myöntäneet vapaata kilpailuun valmentautumista varten.

## 14.15

Muuri on valmis ja kilpailijat aloittavat kive-tyksen rakentamisen nupukivistä ja pienistä noppakivistä. Kivipohjaisia rakennusmateriaa-

leja valmistava Rudus on antanut kilpailijoille materiaaleja, mutta muuten entiset opinahjot kustantavat kilpailijoiden kulut.

Kisatavoitteet ovat selvät.

– Tavoittelemme voittoa. Missään muussa ei olisi järkeä, Lepistö toteaa.

– Ei tähän kannattaisi käyttää aikaa näin paljon muuten, Kinnunen vahvistaa.

## 15.30

Kilpailijat pitävät lyhyen kahvitauon ja jatkavat sitten kivetyksen rakentamista.

Kilpailussa tietynlainen viheralue pitää rakentaa kolmessa päivässä.

– Siinä saa rakentaa ihan tosissaan, Lepistö toteaa.

## 17.00

Päivän päätteeksi kilpailijat ja valmentaja pitävät tiimipalaverin. Treenit jatkuvat seuraavana päivänä ja viikonloppuna vesiaiheen rakentamisella. Koko porukan motivaatio on kova.

– Tämä kehittää meidän kaikkien ammattitaitoa tosi paljon, myös meidän valmentajien, Vasenius sanoo.

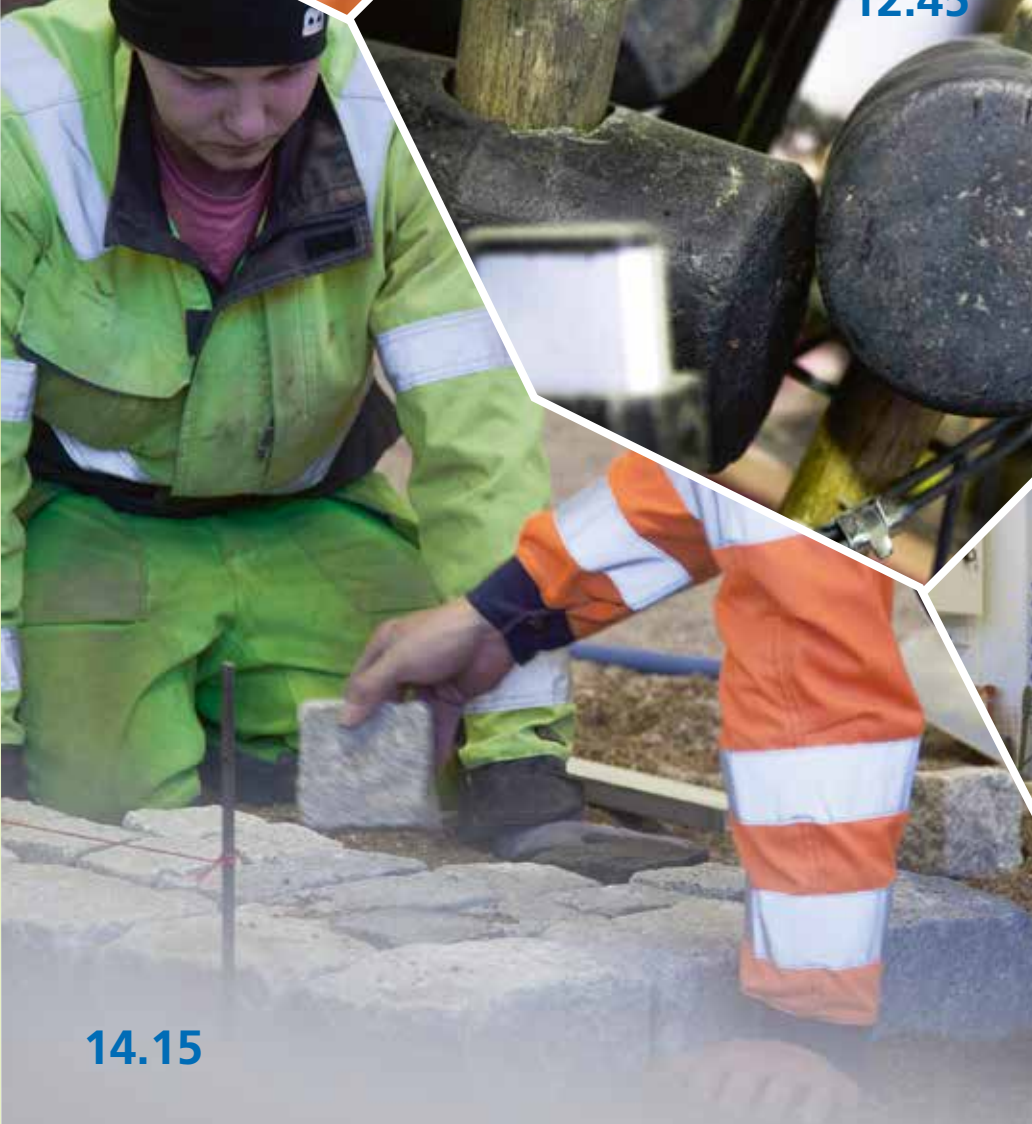




11.15



13.30



14.15



12.45



17.00



# MITEN KOULUTATTE HENKILÖSTÖÄ TAITAJAN AVULLA, TOMMI SUVISALMI?

Ammattitaitokilpailuihin osallistuminen on Etelä-Pohjanmaan Osuuskaupalle henkilöstön kouluttamista ja osaamisen kehittämistä.

– Kun työntekijämme miettivät kilpailutehtäviä ohjausryhmissä, he joutuvat samalla tarkastelemaan kriittisesti omaa työtään ja pohtimaan, mikä on oikea tapa tehdä työtä ja olisiko vielä joku parempi ja tehokkaampi tapa, Etelä-Pohjanmaan Osuuskaupan henkilöstöjohtaja **Tommi Suvisalmi** havainnollistaa.

Työntekijöitä ei ole tarvinnut Suvisalmen mukaan kovasti houkutellessa mukaan, vaan he innostuivat mahdollisuudesta itse.

– Kun työntekijät joutuvat arvioimaan työvaiheita, saavat vinkkejä ja benchmarkattavaa, siitä tulee aina eväitä arkeen.

## KILPAILUT KEHITTÄVÄT KONKARIAKIN

Etelä-Pohjanmaan Osuuskaupan työntekijöiden, tuttavallisemmin eepeeläisten, mielestä myös nuorten kilpailijoiden kohtaaminen, esiintyminen ja rakentavan palautteen antaminen kilpailuissa on opettavaista.

– Se kehittää perehdyttämistaitoja, Suvisalmi kertoo.

Taitaja-toimintaan aktiivisesti osallistuneet eepeeläiset kertovat myös, kuinka kilpailutoiminta auttaa verkostoitumaan, tuo esiintymiskokemusta ja -rohkeutta sekä itsevarmuutta. Työntekijöistä tuntuu myös hienolta, kun oppilaitos-



ten edustajat ja kilpailijat kuuntelevat heidän näkemyksiään ja kun he pääsevät vaikuttamaan kilpailujen toteutukseen.

– On hienoa, kun työelämää kuunnellaan tarkalla korvalla.

Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa on mukana kilpailutoiminnassa myös myönteisen näkyvyyden ja julkisuuden takia sekä siksi, että kilpailutoiminta ja oppilaitosyhteistyö kuuluvat yrityskulttuuriin.

– Pystymme vaikuttamaan opetuksen sisältöön oppilaitosyhteistyön avulla.

Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa oli yksi Seinäjoella pidetyn Taitaja2016-kilpailun pääyhteistyökumppaneista.

# MILLAISTA YHTEIS- TYÖTÄ SAISI OLLA?

Taitaja-tapahtumaan on luotu valmiit yhteistyöpaketit, joista yritys voi valita. Yhteistyön sisältö voi koostua rahan lisäksi materiaaleista, tarvikkeista, laitevuokrista tai työpanoksesta, jota tapahtumassa tarvitaan. Tarkemmat tiedot yhteistyömahdollisuuksista löytyvät kunkin Taitaja-tapahtuman verkkosivuilta.

Kansainvälisiin kilpailuihin järjestetään avoimet karsinnat, joihin yritys voi lähettää oman edustajansa kilpailemaan. Mikäli tämä valitaan Suomen edustajaksi, sitoutuu yritys maksamaan kilpailusta aiheutuvat kulut. Ammattitaitomaajoukkuetta voi tukea myös osallistumalla kilpailijan valmennukseen tai tuomarin kuluihin. Lue lisää maajoukkueesta osoitteessa [ammattitaitomaajoukkue.fi](http://ammattitaitomaajoukkue.fi).

Ota yhteyttä niin mietitään yhdessä, mikä on teidän yrityksellenne paras tapa näkyä ammattitaitokilpailuissa!

## MIKSI YHTEISTYÖ KANNATTAA?

### Kilpailut ovat

- Yrityksille rekrytointikanava ja opiskelijoille mahdollisuus tutustua potentiaaliin työnantajiin.
- Yrityksille ja oppilaitoksille mahdollisuus kouluttaa omaa henkilöstöään.
- Yrityksille mahdollisuus markkinoida tuotteitaan ja palveluitaan.
- Yrityksille ja oppilaitoksille mahdollisuus saada positiivista näkyvyyttä.
- Yrityksille mahdollisuus osallistua koulutuksen kehittämiseen ja opiskelijoille kanava viimeisimpään tietoon työelämästä.

## 10 tapaa hyödyntää kilpailutoimintaa

1. Luo suhteita opettajiin ja vaikuta ammatillisen koulutuksen sisältöön.
2. Kerro oppilaitoksille, millaisia osaajia tarvitsette.
3. Tutustu motivoituneisiin nuoriin huippuosaajiin, joista voi tulla huippurekryjä.
4. Näe, miten potentiaalinen työntekijä työskentelee paineen alla ennen kuin hän on teillä töissä.
5. Anna työntekijöillesi paikka kehittyä osallistumalla kilpailutoimintaan.
6. Näe oma työsi uusin silmin, kun untuvikko kertoo uusia ideoita.
7. Anna yrityksesi näkyä ja kuulua hyvässä valossa.
8. Anna kilpailujen yleisölle myönteinen työnantajamielikuva.
9. Näe kansainvälisissä kilpailuissa, mitä alalla tapahtuu muissa maissa.
10. Luo uusia verkostoja.

Ota yhteyttä paikkakuntasi oppilaitokseen tai Skills Finlandiin ja kysy lisää mahdollisuuksista.



[WWW.SKILLSFINLAND.FI](http://WWW.SKILLSFINLAND.FI)